

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט עוז ניר נאוי

המבקשים:

1. אילן גל
2. עמי הלברסברג

ע"י ב"כ עו"ד דוד מזרחי ועו"ד רון סולן

נגד

המשיבות:

1. דלק מוטורס בע"מ

ע"י ב"כ משרד אגמון ושות', עורכי דין

FORD MOTOR COMPANY .2

ע"י ב"כ עו"ד דפנה צרפתי ו/או עו"ד אורי בלש
ממשרד עו"ד גולדפרב גרוס זליגמן ושות'

פסק דין

1. לפני בקשה לאישור הסדר פשרה בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות" או "החוק") שהגישו המבקשים - ה"ה אילן גל ועמי הלברסברג (להלן: "המבקשים"), והמשיבות - דלק מוטורס בע"מ ו-FORD MOTOR COMPANY (להלן בהתאמה: "דלק מוטורס" ו"פורד", ויחד: "המשיבות") (להלן: "הבקשה לאישור ההסדר").
2. הבקשה לאישור ההסדר הוגשה במסגרת הליך לאישור תובענה כייצוגית שהגישו המבקשים נגד המשיבות בטענה לפגם סדרתי במנועים שהותקנו ברכבים מסוימים מתוצרת פורד שיוצרו החל משנת 2015 ועד 2019, שתוצאתו דליפת נוזל קירור המנוע לתוך הצילינדרים (להלן: "בקשת האישור").
3. בפתח הדברים יצוין כי זוהי בקשה שניה במספר לאישור הסדר פשרה, לאחר שבקשה קודמת לאישור הסדר פשרה נדחתה על ידי בית המשפט בתאריך 8.6.2023 (החלטת כבוד השופט רמי אמיר), שעה שבית המשפט מצא כי ההסדר במתכונתו הקודמת יצר הפליה בין חברי הקבוצה לבין עצמם, תוך שקיפח חברי קבוצה רבים, באופן שהותירם ללא כל פיצוי וללא כל זכות תביעה (להלן: "הסדר הפשרה הקודם").

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

4. במסגרת ההחלטה מתאריך 8.6.2023 פרט בית המשפט את השתלשלות ההליכים בתיק, ולא ראיתי לחזור על הדברים אשר פורטו שם; כן ראיתי לפרט כי במסגרת הסדר הפשרה הקודם הוסכם על הצדדים על זכאות לתיקון שתינתן למשך שנתיים מתום האחריות המקורית (בת 3 שנים; קרי עד 5 שנים סך הכול) או עד 100,000 ק"מ ממועד תחילת האחריות המקורית (לפי המוקדם). כבוד השופט אמיר סרב לאשר את ההסדר, משזה פגע בבעלי רכבים מהשנים 2015 – 2018 אשר נמסרו עד לחודש יוני 2018, שכן הללו לא היו זכאים לתיקון לעתיד לפי ההסכם, משתקופת האחריות המוארכת שלהם פקעה כבר בעת ההחלטה (יוני 2023), ואף קודם לכן. זאת לעומת בעלי רכבים החל מיולי 2018 ועד 2019, אשר עבורם הייתה תועלת בהסדר.
5. כלומר, לפי ההסדר הקודם, ברכבים שיוצרו בשנת 2015 הייתה הארכת תקופת האחריות בשנתיים מובילה לאחריות של לכל היותר 5 שנים, קרי עד לשנת 2020, אשר כמובן כבר חלפה במועד הגשתו של הסדר הפשרה לאישור. גם רכבים אשר יוצרו בשנים שלאחר מכן ועד לחודש יוני 2018, לא היו זכאים לדבר במועד קבלת ההסדר, שכן גם בעניינם 5 שנים כבר חלפו במועד ההחלטה (יוני 2023).
6. השופט אמיר, הציע פתרון לפיו האחריות המוארכת לא תפחת משנה ממועד אישור ההסדר. אולם הצדדים (בעיקר המשיבות) לא ראו לקבל את הצעתו, והבקשה לאישור הסדר הפשרה נדחתה.
7. לאחר החלטת כבוד השופט רמי אמיר, הועבר התיק אלי, בשל פרישתו מכס השיפוט; לאחר דיון שהתקיים בפני בתאריך 29.11.2023 הצדדים שבו וניהלו משא ומתן; ובתאריך 31.1.2024 הגישו את הבקשה דנן לאישור הסדר הפשרה, אשר לשיטתם נותנת מענה להסתייגויותיו של בית המשפט, כפי שהובעו בהחלטתו של כבוד השופט אמיר.

הסכמות הצדדים – הגדרת הקבוצה, עילות התובענה ועיקרי הסדר הפשרה

הגדרת הקבוצה

8. הקבוצה הוגדרה באופן הבא לצורך הסדר הפשרה:
- "כל מי שרכש/שכר/חכר/השתמש/נסע/החזיק בישראל, כלי רכב מתוצרת פורד, בו מותקן מנוע מסוג GTDI בנפח 1.5 ליטר ("מנוע 1.5") המצוי בכלי הרכב הבאים: פורד קוגה (2015-2019) או פורד פוקוס (2016-2018), בין אם הרכב נרכש מהמשיבה 1 או מיבואנים מקבילים אחרים, או שיובא בייבוא אישי, או רכב שנרכש בשוק יד שנייה בישראל".
9. יוער ויובהר כי בתאריך 2.8.2022 אושרה הסתלקות חלקית ונדחתה תביעתם האישית של המבקשים בעניין מנוע 2.0 ליטר, אשר נכללו בבקשת האישור, ולפיכך התובענה נותרה אך בעניין מנועי 1.5 ליטר.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

עילות התובענה

10. לטענת המבקשים, עילות התובענה הן הפרת הוראות חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו – 2016; הפרת הוראות תקנות התעבורה התשכ"א – 1961; הפרת הוראות חוק האחריות למוצרים פגומים, התש"ס – 1980; הפרת הוראות צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (יבוא רכב ומתן שירותים לרכב), התשל"ט – 1978; הפרת הוראות חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט – 1979; הפרת הוראות חוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג – 1973; הפרת הוראות חוק המכר, התשכ"ח – 1968; הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981; הפרת חובה חקוקה כהגדרתה בפקודת הנזיקין של ההוראות המפורטות, וכן רשלנות כהגדרתה בפקודת הנזיקין.

עיקרי הסדר הפשרה

11. הצדדים הגיעו להסכמות דומות להסכמות אליהן הגיעו במסגרת הסדר הפשרה הקודם, שעיקרן תכנית לתיקון חינוכי חד פעמי או החזר כספי למי שתיקן את התקלה על חשבונו, אך תוך הארכת תקופת האחריות ביחס להסדר הפשרה הקודם; הצדדים ביקשו פטור ממינוי בודק, כמו גם המליצו במסגרת ההסדר על תשלום גמול ושכר טרחה למבקשים; והכול כמפורט להלן:

12. **תכנית להחלפה חד פעמית של חצי מנוע ובמקרה הצורך של ראש מנוע או החזר כספי למי שתיקן את התקלה על חשבונו**: חברי הקבוצה אשר חווים ברכבם מפלס נמוך של נזול קירור המנוע (בין אם מבדיקה ויזואלית ובין אם מהתרעה בלוח השעונים) או הופעת עשן לבן מהאגוז, או התחממות מנוע, יוכלו להגיע למרכזי השירות המורשים של דלק מוטורס במהלך תקופת ההסדר, **לבדיקה ללא עלות ברכבם**.

13. אם תמצא ברכבם תקלת מנוע הנגרמת על ידי חדירת נזול קירור לצילינדרים כתוצאה משחיקה, קורוזיה או גימום של שטח בלוק המנוע על ידי דלק מוטורס, **תבוצע החלפה חד פעמית של חצי מנוע ובמקרה הצורך לפי שיקול דעתה המקצועי של דלק מוטורס, תבוצע החלפת ראש מנוע. התיקון יבוצע ללא כל עלות במרכזי השירות המורשים של דלק מוטורס.**

14. **תקופת הזכאות נקבעה לשנים עשר (12) חודשים ממועד הודעת פורד לדלק מוטורס על פרטי התכנית והנחיות טכניות ליישומה, ובלבד שחלפו עד עשר (10) שנים ממועד תחילת האחריות המקורית של הרכב או עד 160,000 ק"מ (לפי המוקדם מבניהם).**

15. חבר קבוצה שברכבו בוצע תיקון עובר למועד הודעת פורד, יהיה זכאי **להחזר כספי** בגובה עלות ההחלפה ששילם, בכפוף להצגת קבלה או חשבונית על תשלום שביצע המפרט את התיקון שבוצע והחלפים שהותקנו אשר תוצג למוקד שירות הלקוחות של דלק מוטורס, בין אם בוצע במוסכים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני :

- 1 המורשים של דלק מוטורס ובין אם בוצע במוסד מורשה אחר מטעם משרד התחבורה, ובלבד
- 2 שבוצע בתקופת הזכאות. הזכאות תהא זמינה למי שהציגו חשבוניות עד 12 חודשים ממועד הודעת
- 3 פורד. חבר קבוצה שקיבל החזר כספי, לא יהיה זכאי לתיקון.
- 4
- 5 16. ככל שתיקון בוצע במוסד מורשה אחר (שאינו של דלק מוטורס), יהיה על חבר הקבוצה להציג
- 6 פרטים המעידים כי התיקון בוצע בקשר לתקלה. בכל מקרה, סכום ההחזר לא יעלה על הסכום
- 7 שהיה משולם עבור התיקון לו היה מתבצע במוסכים המורשים של דלק מוטורס.
- 8
- 9 17. דלק מוטורס **תיידע** את הבעלים של רכבי ההסדר על אודות התכנית ואפשרות החזר הוצאות
- 10 באמצעות הודעה בנוסח המקובל במשרד התחבורה. אופן משלוח ההודעה יהיה בהתאם למנגנון
- 11 היידוע המקובל במשרד התחבורה. דלק מוטורס תישא בעלויות איתור בעלי הרכבים.
- 12
- 13 18. דלק מוטורס התחייבה להעביר למשרד התחבורה את נתוני הרכבים תוך 30 יום ממועד פסק הדין.
- 14 הוסכם כי משלוח המכתבים לבעלי הרכבים יבוצע תוך 30 יום ממועד הסדרת תשלום והעברת
- 15 הנתונים, על ידי ספקית הדיוור של משרד התחבורה (חברת "אניה"). בתום תקופת התכנית,
- 16 הצדדים יעדכנו את בית המשפט על אודות סיומה.
- 17
- 18 19. **המלצה מוסכמת בדבר תשלום גמול ושכר טרחה** : הצדדים המליצו כי ישולם גמול למבקשים בסך
- 19 20,000 ₪ לכל אחד מהמבקשים, ובסך הכול 40,000 ₪ כולל מע"מ; כן המליצו כי ישולם סך
- 20 163,800 ₪ כולל מע"מ כנגד חשבונית, לבאי כוח המבקשים כשכר טרחה.
- 21
- 22 20. הצדדים הסכימו כי מלוא הגמול ישולם למבקשים תוך 45 יום ממועד פסק הדין. אשר לשכ"ט
- 23 הסכימו הצדדים כי זה ישולם בשני תשלומים, כך ש – 75% משכר הטרחה, בסך 122,850 ₪ ישולמו
- 24 על ידי דלק מוטורס לבאי כוח המבקשים תוך 45 יום ממועד פסק הדין, והיתרה (25%) בסך 40,950
- 25 ₪ ישולמו על ידי דלק מוטורס לבאי כוח המבקשים תוך 30 יום ממועד ההודעה בדבר השלמת
- 26 ההסדר (תום תקופת התכנית), ובכפוף לאישור בית המשפט.
- 27
- 28 21. הצדדים ביקשו לציין כי הודות להסדר מוענקת לחברי הקבוצה הטבה שלא הייתה קיימת עובר
- 29 לבקשת האישור, בשווי העומד על מיליוני שקלים במצטבר; ההסדר מבטיח כי חברי הקבוצה לא
- 30 יידרשו להוציא כספים מכיסם לצורך החלפה חד פעמית; כמו גם ביקשו להדגיש את הטרחה הרבה
- 31 שהשקיעו המבקשים ובאי כוחם, כמו גם נכונותם להביא לסיום המחלוקות באופן יעיל ומהיר.
- 32
- 33 22. עוד ביקשו הצדדים במסגרת ההסדר כי יינתן פטור מתשלום המחצית השנייה של האגרה.
- 34
- 35 23. **ביטול ההסדר** : הצדדים הסכימו כי ככל ש – 100 או יותר מרכבי חברי הקבוצה יבקשו לפרוש
- 36 מהקבוצה, פורד תהא זכאית ליתן הודעה בדבר ביטול ההסדר.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' זלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

24. העדר צורך במינוי בודק: הצדדים ביקשו כי בית המשפט ייתן פטור ממינוי בודק, שכן לשיטתם הדבר רק יכביד על ההליך ויגדיל את עלויותיו שלא לצורך.

25. סילוק, ויתור ומעשה בית דין: הסדר הפשרה, בכפוף לפסק הדין, יהווה מעשה בית דין כלפי כל חברי הקבוצה ביחס למנוע 1.5, בקשר עם כל עילות התביעה והסעדים המפורטים בבקשת האישור ו/או הנובעים מהטענה לפגמים ולנזק כביכול ברכבי חברי הקבוצה שברכבם מותקן מנוע 1.5.

החלטה על פרסום ההסדר, התנגדויות בקשות להחרגה ועמדת היועמ"ש

26. בתאריך 31.1.2024, עם הגשת הבקשה לאישור ההסדר, ומשלא מצאתי סיבה לדחות את הסדר הפשרה על הסף, הוריתי לצדדים לפעל בהתאם להוראות סעיף 18(ג) בחוק, לרבות פרסום הודעה בדבר הגשת בקשת האישור, ומשלוח הודעה כאמור בצירוף העתק מהבקשה, מההסדר ומהתובענה ליועמ"ש. עוד הוריתי על מועדים להגשת התנגדויות, בהתאם להוראות סעיף 18(ד) בחוק.

27. ההסדר פורסם בתאריך 4.2.2024.

28. לאחר פרסום ההסדר, ביקשו מספר בעלי רכבים להסתייג מן ההסדר ולבקשתם הוחרגו ממנו [מר ירון חיים הוכברגר (הוחרג בתאריך 15.2.2024); גברת יעל בנט מאיר (הוחרגה בתאריך 6.3.2024); מר עזרא ארז (הוחרג בתאריך 10.4.2024); מר חן אלקלעי (הוחרג בתאריך 13.5.2024), ומר מרדכי ספירו (הוחרג בהחלטה מתאריך 16.5.2024)]. יוער כי מר אבי יעקובי ביקש את החרגתו מן הקבוצה, אך חזר בו בעקבות שיחה עם ב"כ המבקשים (27.2.2024).

29. בתאריך 8.5.2024 הוגשה עמדת היועצת המשפטית לממשלה בהתאם להוראות סעיף 18(ד) בחוק, במסגרתה הביעו עמדתם הגורמים המקצועיים כי תקופת זכאות בת 10 שנים אינה מספקת ביחס לכלי הרכב משנת הייצור 2015, אשר על פי הסדר הפשרה, תקופת האחריות ביחס אליהם תפקע בשנת 2025. בשים לב לאמור, הציעו הגורמים המקצועיים כי תקופת הזכאות תימשך לכל הפחות שנה ממועד אישור הסדר הפשרה.

30. עוד ביקשו להעיר כי הסכום הנקוב בהסדר הפשרה לשאילתת מידע ממשרד התחבורה אינו עדכני; כמו גם התנגדו לבקשת הצדדים לפטור את המבקשים מתשלום חלקה השני של האגרה, והפנו בעניין זה להתנגדותם כפי שהובעה בעמדתם מתאריך 15.2.2023, בנוגע להסדר הפשרה הקודם.

התייחסות הצדדים להערות היועמ"ש

31. הצדדים ביקשו לדחות את הערות היועמ"ש, ולאשר את הבקשה כפי שהוגשה, תוך מתן פטור מחלקה השני של האגרה. הצדדים הפנו לעמדת היועמ"ש הקודמת ביחס להסדר הפשרה הקודם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

במסגרתה הגורמים המקצועיים "לא מצאו לנכון להביע עמדה ביחס לבקשה לאישור הסדר הפשרה גופו, לחיוב או לשלילה". הצדדים טענו כי הסדר הפשרה הנוכחי מיטיב משמעותית עם חברי הקבוצה לעומת הסדר הפשרה הקודם, לגביו לא מצאו הגורמים המקצועיים להעיר הערות, ולפיכך רק מטעם זה יש לדחות את ההסתייגות.

32. מעבר לאמור, טענו הצדדים כי ההסדר החדש אינו מגביל רק לתקופת זכאות של 10 שנים ולהחלפה חד פעמית, אלא מאפשר גם החזר כספי של מי שתיקן בעצמו במהלך תקופה של 10 שנים, כך שמי שרכבו משנת 2015 וביצע תיקון, יוכל לזכות בהחזר כספי, ובלבד שתוצג חשבונית מתאימה בתקופה של עד 12 חודשים ממועד הודעת פורד.

33. אשר לתעריף, הבהירה דלק מוטורס, כי תישא בתעריף איתור המידע, יהא סכומו אשר יהא; לעניין בקשתם לפטור מאגרה, ביקשו הצדדים להזכיר כי במקרה דנן התקיים דיון אחד בלבד, תוך שהצדדים עשו מאמצים רבים לסיומו של ההליך, במקרה בו ניהולו היה מוביל להליך מורכב מול חברה זרה, לבזבוז זמן שיפוטי יקר ומשאבים רבים הן של בית המשפט והן של הצדדים.

דיון והכרעה

אישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית – המסגרת הנורמטיבית

34. ברע"א 2292/22 ש. שסטוביץ בע"מ נ' רזה (12.2.2023) (להלן: "עניין שסטוביץ") עמד בית המשפט העליון (מפי כבוד השופטת ע' ברון) על חשיבות בחינתם של הסדרי פשרה על פי המנגנונים הדווקניים שהוגדרו בחוק תובענות ייצוגיות, בשים לב לחשש מפני "בעיית הנציג", ומנגד היתרונות הטמונים בעידוד הסדרי פשרה בהליכים ייצוגיים אשר אינם הליכי סרק:

17. אחד ממאפייניו הייחודיים של ההליך הייצוגי הוא העובדה שהליך זה מנוהל בשם קבוצה של תובעים שהם "נוכחים-נפקדים" בו, ושקולם אינו נשמע אלא באמצעות התובע המייצג ובא-כוחו. החשש בהקשר זה הוא מפני "בעיית הנציג", [...] החשש גובר במקרה שבו מתבקש סיום ההליך הייצוגי על דרך הפשרה, שכן חברי הקבוצה אינם לוקחים חלק בעיצוב הסדר הפשרה ומשכך הוא עלול להיטיב עם המייצגים על חשבון חברי הקבוצה [...].

...

לצד זאת, סיום הליך ייצוגי על דרך הפשרה טומן בחובו גם יתרונות מובהקים, שעל דרך הכלל יש בהם כדי להפיג את החששות ולגבור על החסרונות האפשריים. כך, לחברי הקבוצה אין כל ערובה כי ההליך הייצוגי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

יִסְתִּיִּים לטובתם, במיוחד במקרים המעוררים קשיי הוכחה – והסדר
הפשרה מבטיח כי למרות זאת יזכו לסעד הולם. יתר על כן, הסדר הפשרה
מאפשר סיום של ההתדיינות במהירות ויעילות, ומוביל לחיסכון בזמן
ובמשאבים. על כן קיימת תועלת רבה בעידוד הסדרי פשרה
בהליכים ייצוגיים; כל עוד מדובר בהסדרים המבטאים פשרה ראויה, שיש
בה כדי לשרת נאמנה את האינטרס של חברי הקבוצה, וכי אין מדובר
בפשרה שהושגה בהליך סרק [...]."

18. לנוכח המתח האמור בין היתרונות הגלומים בסיום ההליך
הייצוגי על דרך הפשרה ובין החששות מפני פשרות בלתי הולמות –
נקבעו בסעיפים 18 ו-19 לחוק תובענות ייצוגיות מנגנונים מפורטים
ודווקניים לאישור הסדר פשרה בהליך ייצוגי, תוך פירוט השיקולים
השונים שנדרש בית המשפט לשקול בבואו להכריע בבקשה לאישור הסדר
פשרה. סעיפים אלה מקנים לערכאה הדיונית תפקיד מרכזי בפיקוח והגנה
על עניינם של חברי הקבוצה והאינטרס הציבורי, ומעמידים לרשותו שורה
של כלים אפקטיביים לצורך זה (עניין ממך, פסקה 13; עניין טחינת הנסיד,
פסקה 20). "[עניין שסטוביץ, בפסקאות 17 – 18; ההדגשות שלי-נ.ע.].

35. בשים לב לאמור, הוראות סעיף 19(א) בחוק תובענות ייצוגיות מורות כי בית המשפט לא יאשר
הסדר פשרה אלא אם מצא כי "ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה",
וכאשר הבקשה לאישור הסדר פשרה מוגשת לפני שאושרה התובענה הייצוגית, כמו במקרה דנן,
גם כי התובענה עומדת לכאורה בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א)
וכי "סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין".

36. הוראות סעיף 19(ג) קובעות כי החלטת בית המשפט אם לאשר הסדר פשרה או לדחותו תהיה
מנומקת, ותכלול בין השאר את הגדרת הקבוצה, עילות התובענה ועיקרי הסדר הפשרה.

37. הוראות סעיף 19(ג)(2) מונות את רשימת השיקולים, אליהם חייב בית המשפט להתייחס בהחלטתו,
והם הפער בין הסעד המוצע לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבלו; התנגדויות שהוגשו;
השלב בו נמצא ההליך; חוות דעת בודק שמונה בהתאם לחוק (יוער כי מינוי בודק בהתאם לחוק
הפך מהכלל לחרג, וראו בעניין זה עניין שסטוביץ, פסקה 18); הסיכונים והסיכויים שבניהול
ההליך אל מול היתרונות והחסרונות של הסדר הפשרה; והעילות והסעדים שלגביהם מהווה
ההחלטה לאשר את ההסדר מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר.

38. ומכאן לבחינת ההסדר בענייננו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

בחינת הסדר הפשרה

39. כפי שפורט לעיל, עיקרו של ההסדר דומה מאוד להסדר הפשרה הקודם אליו הגיעו הצדדים, ואשר נדון במסגרת החלטתו של כבוד השופט אמיר, וזאת בשינוי בעניין תקופת האחריות.

40. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ובהסדר הפשרה, בהסתייגויות שהגישו בעלי רכבים, בהערות היועצת המשפטית לממשלה, ובתגובת הצדדים להן, ולאחר ששקלתי את השיקולים המפורטים בסעיף 19 בחוק, לרבות הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה הייצוגית אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה, הגעתי לכלל מסקנה כי יש מקום לאשר את ההסדר. ואפרט.

התובענה עומדת לכאורה בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א)

41. נזכיר כי ההליך נמצא בשלב בקשת האישור, וטרם אושר, ולפיכך ובהתאם להוראות סעיף 19(א) בחוק תובענות ייצוגיות יש לבחון גם אם התובענה עומדת לכאורה בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א) בחוק. קרי כי התובענה עוסקת בנושאים הניתנים לתקיפה באמצעות תובענה ייצוגית בהתאם לחוק, כי התובענה הוגשה בידי מי שרשאי להגיש, וכי מדובר בתובענה המתאימה להידון כתובענה ייצוגית, בבחינת השאלות המשותפות אותן היא מעוררת, היעילות וההגינות שבהליך, וכי חברי הקבוצה ייוצגו באופן הולם ובתום לב על ידי המבקש. נפנה לבחינת הדברים.

42. במקרה דנן, עסקינן בתביעה נגד עוסק (פרט 1 בתוספת השניה בחוק), כפי שפורט בסעיפים 197 - 200 בבקשת האישור.

43. כפי שעולה מבקשת האישור ומתצהירי המבקשים (נספח 4 לבקשת האישור), למבקשים עילות תביעה למצער לכאורה, בעניין הפגמים הנטענים במנוע 1.5, בהתאם לעילות אשר פורטו לעיל. כך ובין השאר, המבקש 1, מר גל אילן הצהיר כי הוא בעל רכב פורד פוקוס שנת 2017, וברכבו מותקן מנוע בנפח 1.5 ליטר. המבקש 1 חווה מפלס נמוך של נוזל קירור המנוע, והתברר כי ברכבו יש תקלה של חדירת נוזלים למנוע [סעיפים 1, 4, 7, ו-15 בתצהיר המבקש 1; נספח 4 לבקשת האישור]. המבקש 2, מר עמי הלבסברג הצהיר כי הוא בעל רכב פורד קוגה 2016, וברכבו מותקן מנוע בנפח 1.5 ליטר. גם הוא חווה תקלה במסגרתה "נוזל הקירור 'נעלם' בפתאומיות" והצהיר כי נגרם לו נזק משמעותי ובלתי הפיך למנוע עד כי היה צורך להחליפו [סעיפים 2, 4 ו-6 בתצהיר המבקש 2; נספח 4 לבקשת האישור].

44. כמו כן, השאלות העולות מן הבקשה כמו גם הטענות והעילות, משותפות לכלל חברי הקבוצה אשר כאמור הוגדרה לעיל. אמנם, המשיבות טענו כי לא הוכח פגם סדרתי במנועים, לא כל שכן פגם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

סדרתי בטיחותי, כי התובענה כולה נשענת על תביעות בארצות הברית, וכי לחברי הקבוצה לא נגרם נזק; עם זאת, מדובר בשאלות אשר יש מקום לבררן במסגרת הליך תובענה ייצוגית, ועל פניו מדובר בשאלות משותפות, ומכאן שסבורני כי ניתן לומר שמתקיימים התנאים. כמו גם, בשים לב לאופי הפגם הנטען (והטענות להיותו סדרתי), תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת. על פניו ובהיעדר ראיה או טענה לסתור, מתקיימים אף התנאים הנוספים הקבועים בחוק ובכללם כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום לב.

45. ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, וסיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין

46. כפי שהבהיר בית המשפט העליון, הסדר פשרה ראוי הוא כזה שמציע לקבוצה הטבה או פיצוי המשקפים נאמנה את הסיכויים והסיכונים הגלומים בהליך מבחינת כל אחד מהצדדים [ע"א 7122/19 **היועץ המשפטי לממשלה נ' ממון** (11.4.2022)], פסקה 20, וההפניה שם; רע"א 2957/17 **סופרגז חברה ישראלית להפצת גז נ' שוורצמן** (17.3.2024) (להלן: "עניין סופרגז"), בפסקה 25].

47. במקרה דנן, הסכימו הצדדים כאמור על החלפה חד פעמית של חצי מנוע ובמקרה הצורך של ראש מנוע או החזר כספי למי שתיקן את התקלה על חשבונו; זאת, במגבלת 160,000 ק"מ או 10 שנים ממועד תחילת האחריות המקורית של הרכב. הצדדים ציינו בבקשה לאישור ההסדר כי מדובר בשווי מצטבר של מיליוני שקלים. עם זאת, לא פירטו במסגרת הסדר הפשרה בכמה רכבים מדובר בפועל, ואף לא את השווי המוערך של החלפת חצי מנוע או ראש מנוע, ומהי תקרת ההחזר הכספי.

48. במסגרת בקשת האישור העריכו המבקשים כי קיימים כ- 5,500 רכבים בעלי מנוע 1.5 ליטר (סעיף 193 בבקשת האישור). עוד במסגרת בקשת האישור, העריכו המבקשים כי עלות תיקון עומדת על סך של כ- 1,500 ₪, וכי שווי הארכת האחריות ל- 10 שנים הוא בסך של כ- 2,500 ₪ לרכב [בעמודים 42 – 43 בבקשת האישור]. מצירוף הנתונים, סבורני כי ניתן להעריך בהערכה גסה כי שווי ההטבה לכל בעל רכב, בדמות החלפה חד פעמית של חצי מנוע ובמקרה הצורך של ראש מנוע או החזר כספי למי שתיקן את התקלה על חשבונו, יעמוד על לא פחות מ- 2,000 ₪ לרכב, כאשר שווי מצטבר, אכן עשוי להגיע למיליוני שקלים. אם כן, סבורני כי אף שהדבר לא פורט ברחל בתך, שווי ההטבה לכל בעל רכב הוא בסכום לא מבוטל.

49. מבחינת טענות הצדדים עולה כי אין מדובר בתובענה אשר קיימת ודאות כי תאושר, בין השאר, בשים לב לטענות המשיבות, כי המבקשים לא הוכיחו פגם סדרתי, ודאי לא בטיחותי; וכי לחברי הקבוצה לא נגרם נזק, שעה שמי מחברי הקבוצה שארעה תקלה דומה ברכבו זכה לטיפול בהתאם לתנאי האחריות ואף מעבר לכך. אף אם הייתה התובענה מאושרת, אין כל ודאות כי התובענה הייתה מתקבלת בסופו של דבר, שהרי תקלות עשויות להתרחש ברכבים, ואין בכך בהכרח להצביע

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

על פגם אשר היה מקים חבות. סוגיות אלה אמנם לא נבחנו בסופו של יום אך סבורני כי ההטבה לחברי הקבוצה לוקחת אותם בחשבון ומאזנת ביניהם.

50. יתר על כן, הסדר הפשרה, אשר כאמור, יש בו הטבה לא מבוטלת לחברי הקבוצה, מייתר ניהול הליך ארוך וממושך, אשר היה כולל שמיעת עדים מומחים מחו"ל בנושאים טכניים מורכבים, וסבורני כי יש בהסדר הנוכחי להציע הטבה אשר תורמת לכלל חברי הקבוצה ומשקפת נאמנה את הסיכונים והסיכויים בהליך. חברי הקבוצה מקבלים במסגרת ההסדר חלק לא מבוטל מן הסעדים אשר התבקשו במסגרת התובענה (סעיף 17 בכתב התביעה, נספח 1 לבקשת האישור), לרבות הארכת תקופת האחריות וביצוע תיקון או פיצוי בגין הוצאות התיקון. בניגוד להסדר הפשרה הקודם אשר נדחה (ובצדק), בהסדר הנוכחי, כל חברי הקבוצה זכאים להטבה.

51. אשר להערת היועצת המשפטית לממשלה בנוגע לרכבי 2015, אלו נכללים בהסדר, ואיני סבור כי יש בהסדר לפגוע בהם. ראשית, ככל שברכבים אלו התרחשה התקלה, יש להניח כי זו טופלה, ולכן יהיו זכאים להחזר הכספי, ככל חבר קבוצה אחר, ובעניין זה מקובלת עלי עמדת הצדדים בסעיף 6 בתשובתם מיום 9.5.2024. שנית, בעלי הרכבים משנת 2015, ייודעו ככל בעלי הרכבים בדבר הסדר הפשרה, כך שתהא באפשרותם גם שהות בת מספר חודשים לבצע את התיקון.

52. כך, הסדר הפשרה מאושר בחודש מאי 2024, נתוני הרכבים יועברו למשרד התחבורה עד לסוף חודש יוני 2024, וההודעה לבעלי הרכבים תבוצע עד לסוף חודש יולי 2024, כך שלכל הפחות, יעמדו לרשות בעלי הרכבים משנת 2015, 6 חודשים לביצוע התיקון עד לחלוף 10 שנים מיום תחילת האחריות המקורית.

53. בשים לב לכל האמור, סבורני כי מדובר בהסדר אשר הוא ראוי הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

54. אשר להסתייגות היועמ"ש בעניין תעריף איתור המידע, הבהירה כאמור דלק מוטורס כי תשא בתעריף יהא סכומו אשר יהא.

בקשת הצדדים לפטור מאגרה

55. אשר לבקשת הצדדים לפטור מאגרה - אכן עצם ההגעה לפשרה אינה מצדיקה את מתן הפטור כפי שנטען בעמדת היועמ"ש (מתאריך 15.2.2023). עם זאת, במקרה דנן התקיים דיון אחד בלבד וזאת בשלב בקשת האישור ובטרם נדרש בית המשפט לאישורה של התובענה כייצוגית. הצדדים עשו מאמצים רבים לסיומו של ההליך בראשיתו, אמנם בקשה לאישור הסדר פשרה קודם נדחתה, אולם חרף דחייתו, לא אמרו הצדדים נואש, והגיעו להסדר פשרה נוסף, מבלי שנדרשה הכרעה בבקשות מקדמיות (לרבות בקשות גילוי מסמכים מורכבות וכיו"ב). כפי שצוין לעיל, יש בהסדר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

הפשרה לחסוך ניהול הליך מורכב מול חברה זרה, ובכך נחסך זמן שיפוטי יקר ומשאבים רבים הן של בית המשפט והן של הצדדים.
בשים לב לאמור, כאשר הצדדים (ובמידה לא מבוטלת המבקשים) הביאו לחסכון משמעותי במשאבים, והשקיעו מאמצים רבים לעשות כן בתחילתו של ההליך, ראיתי להיעתר לבקשתם ולפטור מתשלום אגרת המחצית השנייה בהתאם לסמכותי בתקנה 7(א)(3) בתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז - 2007.

פטור ממינוי בודק

57. סעיף 19(ב)(1) קובע כי בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא לאחר שקיבל חוות דעת, אלא שכידוע, וכפי שאף נפסק מינוי בודק בהתאם לחוק הפך מהכלל לחריג (עניין **שסטוביץ**, פסקה 18). במקרה דנן, שוכנעתי כי מינוי בודק רק יוסיף עלויות שלא לצורך, כאשר במסגרת הסדר הפשרה מקבלים חברי הקבוצה הטבה אשר יש בה לכמת את הסיכונים והסיכויים של ההליך כהווייתם.

גמול ושכר טרחה

58. סעיפים 22 – 23 בחוק תובענות ייצוגיות קובעים את העקרונות המנחים לפסיקת גמול ושכר טרחה בתובענה ייצוגית לתובע המייצג ולבא כוחו. בהתאם לאמור בהם, ובין השאר, על בית המשפט להביא בחשבון את התועלת שהביאה התובענה לחברי הקבוצה, מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית והטרחה שהייתה כרוכה בניהול ההליך, כמו גם הפער בין הסעד הנתבע לזה שהתקבל.

59. לאחרונה בעניין **סופרגז**, עמד בית המשפט העליון על הקווים המנחים לפסיקת גמול ושכר טרחה, בהתאם להוראות סעיפי החוק הנ"ל. בית המשפט העליון הפנה לע"א 2046/10 **עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט** (23.5.2012), שם קבע בית המשפט כי יש להעדיף פסיקת שכר טרחה בהתאם לשיטת האחוזים, כנגזרת מתוך הסעד שניתן בפועל לחברי הקבוצה. בית המשפט העליון בעניין **סופרגז** ציין כי שיטת האחוזים היא המקובלת כיום בתובענות ייצוגיות, אף שאין בית המשפט מחוייב לפסוק על פיה, וראה להעיר בין השאר כי שיטת האחוזים עשויה להיות רלוונטית רק מקום בו הסעד הנפסק הוא סעד כספי, או סעד הניתן לכימות כספי. עוד הדגיש בית המשפט העליון כי יש להביא בחשבון הן את אחוז המימוש בפועל, והן את העלות הכלכלית של מתן הסעד מבחינת הנתבע והן את התועלת הכלכלית המופקת על ידי מקבל ההטבה [עניין **סופרגז**, פסקה 50].

60. כפי שצוין לעיל, במסגרת הבקשה לאישור ההסדר לא פירטו הצדדים בכמה רכבים מדובר בפועל, ואף לא את השווי המוערך של ההטבה, ורק ציינו כי מדובר בשווי מצטבר של מיליוני שקלים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

מצירוף הנתונים שהוצגו בבקשת האישור, ופורטו לעיל, סבורני כי ניתן להעריך בהערכה גסה כי שווי ההטבה לכל בעל רכב, בדמות החלפה חד פעמית של חצי מנוע ובמקרה הצורך של ראש מנוע או החזר כספי למי שתיקן את התקלה על חשבוננו יעמוד על לא פחות מ – 2,000 ₪ לרכב, כאשר שווי מצטבר, אכן עשוי להגיע למיליוני שקלים, בשים לב למספר הרכבים המוערך.

61. בשים לב לאמור נראה כי שווי ההטבה הוא בסכומים משמעותיים, וסבורני כי יש לכבד את הסכמת הצדדים בדבר גובה הגמול ושכר הטרחה, אשר ברור כי מהווים אחוז קטן משווי ההטבה.

62. אף באשר לעיתוי התשלום מקובלת עלי הסכמת הצדדים כי הגמול ישולם תוך 45 יום ממתן פסק הדין, ואילו שכר הטרחה ישולם לבאי כוח המבקשים בשני מועדים, הראשון בסמוך למועד אישור ההסדר, והשני לאחר שתסתיים תקופת ההסדר.

63. בעניין זה, יובהר כי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בעניין **סופרגז**, נכון יהיה לאשר את יתרת שכר הטרחה רק לאחר שיהיו בפני בית המשפט הנתונים המדויקים בדבר מספר בעלי הרכבים אשר יודעו בדבר ההסדר, ולאחר שיהיו בפני בית המשפט הנתונים בדבר מספר בעלי הרכבים אשר מימשו את ההטבה בפועל, כמו גם לאחר שיהיו נתונים בדבר שוויה בפועל.

64. **בשים לב לאמור, במסגרת ההודעה בדבר השלמת ההסדר, יקפידו הצדדים לפרט כמה בעלי רכבים נכללו בקבוצה וקיבלו הודעה על ההסדר, כמה בעלי רכבים מימשו את ההטבה בפועל, ומה התועלת הכלכלית אשר הפיקו חברי הקבוצה.**

65. בסיכום הדברים - מלוא הגמול ישולם למבקשים תוך 45 יום ממועד פסק הדין. שכר הטרחה ישולם בשני שיעורים, כך ש – 75% משכר הטרחה, בסך 122,850 ₪, ישולמו על ידי דלק מוטורס לבאי כוח המבקשים תוך 45 יום ממועד מתן פסק הדין. 25% הנותרים, בסך 40,950 ₪, ישולמו תוך 30 יום ממועד ההודעה בדבר השלמת ההסדר, ובשים לב להיקף המימוש, כפי שיוצג לבית המשפט בעת מתן ההודעה.

סיכום

66. בשים לב לכל האמור, ההסדר מאושר ביחס לקבוצה שהוגדרה במסגרת הסדר הפשרה (מנוע 1.5 ליטר בלבד), וביחס אליה בלבד יחול מעשה בית דין עם אישורו של הסדר הפשרה.

67. דלק מוטורס תעביר למשרד התחבורה את נתוני הרכבים תוך 30 יום, ולא יאוחר מיום 20.6.2024. דלק מוטורס **תידע את בעלי הרכבים** ותוודא כי משלוח המכתבים יבוצע תוך 30 יום ממועד הסדרת תשלום והעברת הנתונים, על ידי ספקית הדיוור של משרד התחבורה (חברת "אניה"), **ולא**

יאוחר מיום 21.7.2024

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 46590-09-20 גל ואח' נ' דלק מוטורס בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1
2 68. בתום תקופת התכנית, הצדדים יעדכנו את בית המשפט על אודות סיומה, ויפרטו במסגרת ההודעה
3 כמה בעלי רכבים נכללו בקבוצה וקיבלו הודעה על ההסדר, כמה בעלי רכבים מימשו את ההטבה
4 בפועל, ומה התועלת הכלכלית אשר הפיקו חברי הקבוצה.
5
6 69. הגמול למבקשים בסך 20,000 ₪ לכל אחד (40,000 ₪ כולל מע"מ סך הכול), ישולם למבקשים תוך
7 45 יום ממועד פסק הדין. 75% משכר הטרחה, בסך 122,850 ₪ ישולמו על ידי דלק מוטורס לבאי
8 כוח המבקשים תוך 45 יום ממועד פסק הדין. 25% הנותרים, בסך 40,950 ₪ ישולמו תוך 30 יום
9 ממועד ההודעה בדבר השלמת ההסדר, ובשים לב להיקף המימוש, כפי שיוצג לבית המשפט בעת
10 מתן ההודעה.
11
12 70. המבקשים פטורים מתשלום אגרת המחצית השניה בהתאם לסמכותי בתקנה 7(א)(3) בתקנות בתי
13 המשפט (אגרות), התשס"ז – 2007.
14
15 71. ההסדר יבוצע, כפי שהוסכם.
16
17 72. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ולמנהל בתי המשפט לשם רישומו בפנקס התובענות
18 הייצוגיות.
19

ניתן היום, י"ג אייר תשפ"ד, 21 מאי 2024, בהעדר הצדדים.

עוז ניר נאור, שופט